

РЕЦЕНЗИЯ

За конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по научна специалност „Неврохирургия“, професионално направление 7.1. „Медицина“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ за нуждите на МБАЛ „Токуда Болница София“ ЕАД.

Конкурсът е
обявен в ДВ бр. 85/3.11.2015г.

Кандидат по обявения конкурс:

Доц. д-р Христо Цеков Цеков, дм, началник на Отделение по неврохирургия към МБАЛ „Токуда Болница София“ ЕАД

Рецензент:

Проф. д-р Николай Стефанов Габровски, дмн, началник на Неврохирургичен комплекс и началник на Клиника по неврохирургия на УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“. Национален консултант по неврохирургия към МЗ.

Доц. д-р Христо Цеков е роден през 1950г. в гр. Враца, завършва с отличие гимназиалното си образование в град Мездра, а през 1974г. – висше медицинско образование, в МУ-София с отличен успех.

След дипломирането си работи в продължение на пет години в ХО гр. Враца под ръководството на д-р Валтер Димитров. Има призната специалност по обща хирургия през 1979г. През същата година, след конкурс е назначен за асистент в Катедрата по неврохирургия под ръководството на проф. П. Петров. Негови ръководители и учители са били проф. А. Къркеселян, проф. Л. Карагьозов, проф. П. Вецка, проф.

Романски, проф. Ст. Габровски, проф. В. Бусарски. От 1982г. има призната втора специалност - неврохирургия, а три години по-късно защитава кандидатска дисертация на тема „Неврохирургичен подход към Спина бифида аперта и съпътстващата я вътрешна хидроцефалия”. Дисертацията е предпоставка и в следващите години доц. д-р Христо Цеков да работи предимно в областта на детската неврохирургия, както и в създаденото с негово активно участие първо за страната Детско неврохирургично отделение, чийто ръководител ще стане по-късно. През 2000г. е избран от ВАК за доцент. От 2006 до 2009г. работи като началник на отделение по Детска неврохирургия в УМБАЛ „Св. Иван Рилски”. От 2009г. е началник сектор „Детска неврохирургия” към МБАЛ „Токуда Болница София”. От 2015г., след конкурс е избран за Началник на „Отделение по неврохирургия” към същата болница.

Трудовия стаж на доц. д-р Христо Цеков е повече от 39 години работа в операционните зали, като 4 години от тях са в общата хирургия и над 35 в неврохирургията.

Преподавателската дейност на доц. д-р Христо Цеков започва още през 1979г. с назначаването му за асистент, след което той е ангажиран да провежда практическо и теоретическо обучение на студенти, да ръководи кръжока по неврохирургия, да провежда семинари и изнася лекционен курс пред специализанти. Той участва във всички неврохирургични научни прояви в страната и посещава редица европейски и световни конгреси. Провежда специализации в Германия, Чехия, Австрия, Русия.

В конкурса доц. д-р Христо Цеков се явява с 311 научни труда, от които: дисертационен труд – 1; реални публикации са 169; монографии, учебници, иновации – 11; резюмета от научни доклади и презентации – 130.

Структурата на научните трудове е следната:

Детска неврохирургия – 109
 Гръбначно-мозъчна патология – 71
 Патология на орбитата – 45
 Тумори на ЦНС – 44
 Съдови заболявания на ЦНС – 31
 Функционална неврохирургия – 19
 Ликворология – 15
 Травми – 13
 Инфекции на ЦНС – 15
 Други сродни области – 9
 По-голямата бройка е свързана с факта, че някои публикации обхващат основни проблеми ангажиращи повече от един раздел от неврохирургията.

Разпределение на научните публикации по общ брой:

Видове научни трудове	България	В чужбина	Общо
1. Дисертационен труд	1		1
2. Монографии, научни книги, ръководства, изобретение	4 включващи общо 11 публикации		11
3. Научни публикации	130	39	169
Участия в научни форуми	70	60	130
Общо:	205	99	311

Разпределението на научните трудове според място на кандидата в авторските колективи при публикациите и научните съобщения е следното:

Място като автор	Реални публикации		Доклади и съобщения на научни форуми	
	Брой	%	Брой	%
Самостоятелен автор	1	0,4%	1	0,7%
Първи автор	59	33 %	44	34%
Втори автор	46	25%	34	25%
Трети и последващ автор	68	41,6%	51	40,3%
Общо:	174	100,00	130	100,00

Разпределението на научните трудове демонстрира ангажираност към всяка от областите на неврохирургията, постоянно във времето, както и балансирано участие в колектива – като водещ автор, като поддържащ участник и като ръководител на научния екип.

Цитиранията общо са 284, като 83 са в България и 201 в чужбина. Импакт факторът е 8.627.

Научните трудове на доц. д-р Цеков покриват исторически период от близо 40 години – период на диагностика и лечение на неврохирургичните заболявания, отпреди появата на компютърната томография, през въвеждането на ядреномагнитния резонанс и период от 2-3 десетилетия по-късно, а още през 1978г. като общ хирург има публикация свързана с въвеждането на обменна карта за тежко болни, при поетапното им транспортиране – проблем актуален и до наши дни.

Научната продукция и принос на доц. д-р Цеков, безспорно са най-значителни в областта на детската неврохирургия. Съвместно с проф. П. Вецка, проф. С. Габровски, проф. С. Унджиян, проф. М. Маринов и други, доц. д-р Цеков се явява като един от основателите на

Детската неврохирургия като самостоятелно направление в неврохирургията. Кандидатската дисертация „Неврохирургичен подход съм Спина бифида аперта и съпътстваща я вътрешна хидроцефалия“ (1985г.) обвързва в едно цяло основните проблеми на детската патология – вътрешната хидроцефалия и открития дизрализъм, поставящи и засега нерешени проблеми. Дисертацията е защитена успешно през 1985 година.

От множеството научни изяви и приноси в областта на детската неврохирургия, следва да се споменат следните:

- С колектив участва в разработването на класификация на малформативните състояния и неврохирургичното им лечение.
- С колектив разработва един от основните проблеми на неврохирургията – интракраниалната хипертензия.
- Представя в няколко поредни публикации етиопатогенетичен модел за лечението на различните форми на вътрешната хидроцефалия.
- Отрича практикуваното към момента (1985г.) лумбоперitoneално шънтиране на вътрешната хидроцефалия при дизрализъм, поради потвърденото наличие на прогресираща оклузия предимно в краниоспиналната област което е съществен напредък при лечението на тази патология.
- Описва един от редките случаи в света на ликворна еозинофилия след имплантиране на шънт, публикуван в Япония през 1983 година.
- Разработва нов оперативен метод за лечение на синципиталното енцефалоцеле.
- Разработени и се прилагат нови оперативни техники за ремоделиране на нервната плака, дуралния сак и вертебралния канал.

- Разработени са оперативни техники, както за премахване, така и за редуциране на риска от възникване на тетеринг ефект при spinalните интервенции в детската възраст.
- Прави за първи път в РБ подробен анализ на съдовата патология свързана с в. магна Галени.
- За първи път в РБ описва интраорбитална съдова патология
- В поредица от публикации анализира и създава алгоритъм на поведение при спонтанните интракраниални кръвоизливи в детската възраст, вкл. и тяхното оперативно лечение.
- Разработва в колектив проблема на спонтанните епидурални хематоми.
- С колектив разработва проблема за вродените тумори.
- Описва изключително рядка интрамедуларна локализация на ехинокок при дете, както и ехинокок в орбитата също на дете.
- Разработва в поредица от статии проблемите на мозъчните абсцеси, включително и на групата мозъчни абсцеси при деца със сърдечни пороци.
- Автор е на единствено описание на екстрадурални арахноидни кисти в българската специализирана литература.
- Прави първо описание в РБ на радиоиндуцирани тумори на ЦНС при деца и възрастни.

Друга област, към която доц. д-р Цеков проявява значителен интерес и активност е хирургия на орбитата - тема предизвикателна за всеки неврохирург и офтальмолог. Интересът на автора към темата е от началото на 90-те години, публикациите са значителни, а приносите обхващат: първия подробен анализ на тази патология у нас; първият анализ в РБ на проблема за краниоорбитални тумори; адаптиране на познати оперативни техники с цел създаване на унифицирани оперативни достъпи към орбиталното пространство; участие във въвеждането на невронавигацията при конално и параконално

разположени тумори; въвеждане на декомпресивната орбитотомия при ендокринни офталмопатии; разработване и анализ на проблема със закритите травми на орбитата и възникналата офталмопатия; описание на серия от интраорбитални лимфоми и на ехинокок на орбитата, като единствена локализация и други.

Като друга важна научна област, в която доц. д-р Цеков е работил трябва да се спомене хирургията на гръбнака и гръбначния мозък с множество трудове. Интерес представлява публикуването на шест случая с аневризмални костни кисти (значима серия за тази рядка патология), както и някои разработки свързани с гръбначно-мозъчни тумори „тип пясъчен часовник”, гръбначно-мозъчните метастази и други.

Доц. д-р Цеков прави научни разработки в областта на невроонкологията: вродените и дизонтогенетичните тумори, плексус папиломите включително и в задната черепна яма, интракраниалните холестеатоми, метастатичните тумори, роля на „будната краниотомия” и множество казуистични случаи.

Доц. д-р Цеков има приноси и в останалите раздели на неврохирургията като невротравматология, съдова неврохирургия, функционалната неврохирургия и невроинфекциите което показва широкия обхват на лекуваните с негово участие патологии.

В заключение мога да заявя, че въз основа на предоставената документация и гореизложеното, доц. д-р Христо Цеков отговаря на заложените в Закон за развитието на академичния състав в Република България критерии за заемане на академичната длъжност „Професор”. Дългогодишната му кариера, активната работа в различни области на неврохирургията и особено в областта на детската неврохирургия, постоянно му в научната дейност както и личните му качества правят избора му за тази длъжност естествена и заслужена стъпка в професионалното развитие.

Въз основа на гореизложеното давам моя **положителен вот** за избора на доц. д-р Христо Цеков за заемане на академична длъжност „Професор“ по научна специалност „Неврохирургия“ за нуждите на МБАЛ „Токуда Болница София“ ЕАД.

09. 02. 2016г.

Рецензент:

София

.....
проф. д-р Н. Габровски, дмн

